

- M3 Ocolirea Slobozia Mare – Cîșlița Prut - Giurgiulești.

Republica Moldova a propus proiecte concrete pentru a beneficia de susținere financiară în contextual creării Panelului pentru Transport din cadrul Parteneriatului Estic, conectat la **Reteaua Trans-Europeana de Transport (TEN-T)**, care este un proiect al Uniunii Europene ce prevede crearea unei rețele complete de transport auto, feroviar și naval. Rețeaua urmează să conecteze pe teritoriul Uniunii Europene infrastructura de transport, telecomunicații și energie a statelor membre. Crearea acestor rețele are ca obiectiv, alături de interconectarea rețelelor naționale, și stabilirea de legături între punctele periferice ale Uniunii Europene și zona sa centrală.

Construcția rețelei trans-Europene de transport reprezintă un factor major pentru stimularea competitivității economice și dezvoltării durabile a Uniunii Europene care contribuie la implementarea și dezvoltarea Pieței Interne, precum și la creșterea coeziunii economice și sociale.

Însă, să sperăm că odată cu semnarea acordului de asociere cu UE, momentul mult așteptat a sosit. Așa cum alte state Europene, aceste probleme le-au soluționat cu mult timp în urmă, a venit și rândul nostru. Uniunea Europeană ne-a oferit această șansă, trebuie să o valorificăm și să nu facem greșeli în soluționarea problemelor legate de transport.

Bibliografie

1. http://gov.md/public/files/2013/ianuarie_2014/ACORD_RM-UE_1.pdf
2. http://ro.wikipedia.org/wiki/Uniunea_European%C4%83
3. http://ro.wikipedia.org/wiki/Transportul_%C3%AEn_Republica_Moldova
4. http://en.wikipedia.org/wiki/European_emission_standards
5. <http://www.chisinauprojects.eu/media/publication/Optimizarea%20transportului%20urban%20in%20mun.%20Chisinau.pdf>

UNIUNEA EUROPEANĂ: REALIZĂRI ȘI PERSPECTIVE

**Panteleimon Sanda FFT-131, FTMIA, UTM
Conducător științific: I. super. Vetrila A.**

În cele peste patru decenii de existență, UE a întreprins pași însemnați în realizarea prevederilor Tratatului de la Romă, care a pus bazele

asocierii, și a înscris că obiective esențiale armonizarea politicii economice a statelor, realizarea politicii comerciale comune, politicii agrare și crearea unității economice și monetare.

Pe parcursul funcționării sale, piață comună concepută la Romă în 1957 a sprijinit cooperarea dintre statele membre, a contribuit la o anumită stabilitate a pieței muncii și la realizarea unor progrese notabile în domeniul politicii agrare, sociale și de securitate.

Un moment deosebit în evoluția UE îl constituie crearea, la 1 ianuarie 1993, a Pieței unice, prevăzută în Actul Unic European din 1987. În urmă punerii în aplicare a acestui act, UE devine piață cea mai unificată din lume, cu efecte benefice asupra performanțelor piețelor integrate și a sistemului de adoptare a deciziilor.

Odată cu întrarea în vigoare a Tratatului de la Maastricht (noiembrie 1993), Comunitatea Europeană devine Uniunea Europeană, nouă denumire fiind motivată de orientarea ei spre integrarea domeniilor politic și social. Tratatul are în vedere crearea unui spațiu fără frontiere interioare, prin accentuarea coeziunii economice și sociale și crearea unei uniuni economice și monetare care să dispună de o monedă unică.

Uniunea Europeană se sprijină pe trei piloni:

- Dimensiunea economică a integrării (piață unică și uniune economică - monetară);
- Dimensiunea socială (politică de securitate socială și externă comune);
- Dimensiunea politică (acțiuni comune în domeniile justiției și al politicii interne a imigrație, vize, azil etc.)

Consecințele economice ale realizării pieței unice sînt apreciate de analiști prin efectele ei directe și indirecte. Vor apare astfel beneficii directe rezultate din înlăturarea barierelor vamale, beneficii indirecte - prin integrarea completă a pieței (efecte ale adâncirii concurenței etc.) și efecte generale asupra bunăstării (creșterea ocupării, diminuări de prețuri).

La capitolul realizări pot fi înscrise și acțiunile avansate pe linia creării Uniunii Economice și Monetare prin înființarea Băncii Centrale Europene și angajarea statelor de a răspunde criteriilor de aderare la monedă unică.

Uniunea Europeană în perspectivă.

Ațiunile în perspectivă ale Uniunii Europene vizează două planuri: realizarea prevederilor Tratatului de la Maastricht și extinderea Uniunii spre Est.

Organizația care se ocupă cu realizarea obiectivelor Tratatului de la Maastricht este Uniunea Monetară și Economică (UME) care are două componente:

- Creșterea funcționalității pieței unice;
- Înfăptuirea unității monetare, trecerea la monedă unică a

EURO

Pentru a veni în sprijinul statelor din centrul Europei, a fost conceput și pus în aplicare Programul PHARE (Asociația pentru Reconstrucție Economică). Accesul la acest program, limitat inițial la Polonia și Ungaria, s-a extins ulterior și pentru alte țări, între care și România.

Relațiile comerciale între UE și țările din centrul și estul Europei s-au dezvoltat sistematic. Interesul pentru extinderea relațiilor către est este reciproc. Pentru UE el este motivat de importanța economică și politică a zonei: nevoi de modernizare a capacităților de producție și a tehnologiilor, cererea de consum dinamică, atractivitatea piețelor pentru producători și investitorii din Uniune, resursele naturale și de forță de muncă de care dispun aceste țări.

La rândul lor, țările din centrul și estul Europei se simt atrase de UE din considerente politice și economice: tratamentul comercial preferențial de care ar beneficia ca membre și accesul liber pe piață UE, posibilitatea obținerii de subvenții și acces la fondul de dezvoltare regională, fondul pentru agricultura și alte forme de sprijin și atragerea de investiții străine.

Extinderea spre est a UE comportă realizarea prealabilă a unor ajustări structurale menite să pregătească lărgirea Uniunii. Schimbările pe care ar trebui să le opereze UE în interiorul sau vizează:

- Restructurarea instituțională și a sistemului de adoptare a deciziilor;
- Simplificarea procesului legislativ;
- Ajustarea politicii agricole comune și a politicii externe și de securitate comună pentru a putea funcționa cu un număr mai mare de membri.

În vederea integrării spațiului central și est european UE a încheiat în anii 90 o serie de acorduri de asociere cu majoritatea țărilor din zonă.

Statutul de asociere permite să pregătească condițiile aderării și integrării depline.

Pornind de la nivelul precar al indicatorilor ce marchează situația economico-socială a țărilor din zonă UE a elaborat o strategie (adoptată de Consiliul European) de pregătire a țărilor asociate pentru a intra în statutul de membru deplin, care prevede și măsuri de sprijinire ca țărilor candidate la aderare să-și perfecționeze infrastructura, transporturile, sistemul energetic, cercetarea științifică și protecția mediului, să realizeze armonizarea legislației și a politicilor de securitate internă.

Perioadă de preaderare este pentru țările asociate o perioadă consacrată înfăptuirii unor reforme de anvergură în domeniul piețelor, al politicii monetare, de prețuri, de comerț exterior și al renunțării la toate vestigiile politicii de comandă: subvenții, susținerea de agenți neperformanți etc. Ele trebuie să facă dovadă îndeplinirii condițiilor privitoare la:

- Garantarea stabilității instituțiilor și a democrației;
- Existența unei economii de piață funcționale;
- Capacitatea de a rezistă concurenței din interiorul UE;
- Îndeplinirea obligațiilor rezultând din calitatea de membru al UE.

Condițiile de aderare sunt sintetizate în Cartea Albă adoptată de Consiliul European în 1995, la Cannes, care conține o listă detaliată a măsurilor și etapelor ce trebuie parcurse în vederea aderării.

UE trebuie de asemenea să-și dezvolte relațiile cu țările vecine, în perspectiva deplasării spre Est a frontierelor sale, astfel încât stabilitatea și prosperitatea să se extindă și în țările din jur.

Politica externă și de securitate.

Politica externă și de securitate comună a UE a fost stabilită ca al doilea pilon al Uniunii Europene, în 1993. Scopul acesteia este de a promova valorile comune, interesele fundamentale, independența și integritatea Uniunii, conform principiilor consfințite de Carta Națiunilor Unite.

Acest lucru implică:

- întărirea securității Uniunii;
- menținerea păcii și întărirea securității internaționale;
- promovarea cooperării internaționale;

- dezvoltarea și consolidarea democrației și a statului de drept;
- respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-au făcut progrese importante în acest sens. Urmează stabilirea politicii de securitate și apărare comună, în contextul mondial actual, iar în 2001, UE s-a declarat capabilă să conducă operațiuni de gestionare a crizelor.

Relații economice internaționale

Cu o populație de 375 milioane și un PIB de peste 8000 miliarde de euro, UE este unul din actorii principali de pe scena mondială. Ea reprezintă peste o cincime din volumul comerțului mondial. Este pe locul întâi în lume la exportul de bunuri și servicii și o sursă majoră de investiții străine directe, precum și principala piață de export pentru un număr de peste 130 de țări din întreaga lume.

UE are cea mai mare piață integrată din economia mondială și a doua monedă de rezervă valutară din lume. Principiile călăuzitoare ale politicii comerciale a UE constituie contribuția acesteia la dezvoltarea armonioasă a comerțului mondial, eliminarea treptată a restricțiilor din cadrul comerțului internațional și a barierei vamale. Strategia UE este de a-și deschide piața pentru majoritatea comerțului internațional, excluzând, printre altele, comerțul agricol, în condițiile în care și alte țări fac același lucru. UE a creat o rețea de relații comerciale instituționalizate, multilaterale, inter-regionale și bilaterale, care cuprind aproape toate țările lumii.

UE reprezintă și un furnizor major de asistență internațională destinată dezvoltării, începând de la ajutoare alimentare, la asistență tehnică, până la donații financiare.

Extinderea va duce la creșterea la 450 milioane a populației UE și la sporirea ponderii sale economice din punct de vedere al PIB-ului și relațiilor comerciale. UE va deveni cel mai mare bloc economic, cu cea mai mare piață unică, depășind astfel Statele Unite. Acest lucru ar trebui să confere UE o mai mare influență în negocierile și tratativele economice mondiale, care cuprind de la negocierile comerciale, reformele financiare și monetare internaționale și procesul G8, până la problemele economice regionale.

Politica de vecinătate

După viitoarea extindere, frontierele externe ale UE se vor deplasa spre Est, cu mai mult de 500 de km. UE va dobândi așadar o nouă graniță cu noi state (cum ar fi Ucraina, Belarus), își va extinde granița pe care o are cu Rusia și va fi prezentă în zona mediteraneană de est (Cipru) și de sud (Malta).

Extinderea UE creează deja probleme, dată fiind nevoia noilor membri de a aplica efectiv controalele la frontieră, în procesul de pregătire în vederea intrării în zona UE de liberă circulație a bunurilor și persoanelor.

Relațiile cu „noii vecini” vor constitui o provocare importantă, pe măsură ce UE se extinde. De aceea, UE trebuie să elaboreze o politică de vecinătate, care să promoveze prosperitatea și buna administrare și în țările înconjurătoare, pentru a crea un „cerc” de stabilitate și siguranță.

UE a elaborat deja o serie de instrumente destinate politicii sale de vecinătate, incluzând Zona Economică Europeană, Acorduri de Asociere și Stabilitate și Acorduri de Parteneriat și Cooperare. Aceste modele trebuie dezvoltate de o manieră care să promoveze prosperitatea, stabilitatea și buna guvernare, pe baza unor valori comune. Drept recompensă pentru progresele făcute în plan politic, economic și al reformelor instituționale, țările vecine vor obține acces la piața unică a UE, iar integrarea și liberalizarea viitoare vor promova libera circulație a persoanelor, bunurilor, serviciilor și capitalului. Alte domenii de cooperare ar putea include: intensificarea cooperării în combaterea amenințărilor la adresa securității; implicarea în prevenirea conflictelor; rețelele de transport, energie și telecomunicații; și cercetare europeană.

Rezultatele pozitive ale actualei runde de extindere demonstrează că obiectivele privind stabilitatea și securitatea pot fi atinse foarte eficient prin extinderea UE. Perspectiva aderării la UE – cu condiția îndeplinirii criteriilor de aderare – a avut un efect extraordinar de benefic în Europa Centrală și de Est, prin aceea că a impulsionat reformele politice și economice.

Extinderea ar trebui:

- să insiste la pregătirea satisfăcătoare în vederea aderării, a acelor țări care urmează să se alătore UE în următorii ani
- să-și dezvolte parteneriatul cu toate țările vecine, indiferent dacă acestea se vor integra sau nu în UE.

Care vor fi noile state membre în favoarea continuării extinderii UE? Ele vor dori desigur să extindă stabilitatea și prosperitatea și către țările din imediata lor vecinătate și chiar să împingă treptat frontiera externă a UE mai departe de ele, acolo unde este posibil. Există riscul ca primii ani de integrare europeană a noilor state să provoace o stare de “oboseală generată de extindere”, și acesta este încă un motiv în plus pentru a stabili modalitatea corectă de abordare a viitoarei extinderi.

Concluzie

UE este deja un actor principal pe scena relațiilor economice internaționale, iar extinderea îi va conferi și mai multă influență. În domeniile relațiilor externe, de securitate și apărare, ea a făcut oarecare progrese, în sensul dezvoltării acțiunilor comune.

Europa este puternică din punct de vedere economic, dar slabă sub aspect politic. În perspectiva extinderii trebuie să reflectă urgent asupra necesității de a reclădi o adevărată politică externă comună.

Extinderea este, în fapt, cel mai de succes act de politică externă al UE și - pe măsură ce se înfăptuiește extinderea – relațiile sale cu noii vecini vor căpăta importanță.

Prin urmare, UE trebuie:

- să dezvolte forme mai bune de parteneriat cu țările din jur, indiferent dacă acestea se alătură sau nu UE
- să continue procesul de extindere
- să insiste ca țările candidate să se pregătească corespunzător în vederea aderării, inclusiv prin respectarea criteriilor politice și de altă natură ale UE.

TENDINȚE EUROPENE DE PROMOVARE A PRODUSELOR ELECTRICE

**Condrea Dragoș ML-121, FIEB, UTM
Conducător științific: prof. univ. dr. hab. Cojuhari A.**

Integrarea Europeană semnifică pentru Republica Moldova mai mult de cât pur și simplu o schimbare. Este un pas sigur către dezvoltare și perfecționare din toate punctele de vedere (economic, social, juridic, politic, etc.). Aceasta (integrarea europeană) devine intrigantă prin șirul